

Oratio in uanam uitam, et de paenitentia

Λόγος εἰς μάταιον βίον, καὶ περὶ μετανοίας

Ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια καὶ ἀπολλύμενα πράγματα κατελίπατε, ἀγωνίσασθε. Μὴ πάλιν τὴν ὑμετέραν καρδίαν εἰς αὐτὰ ἀποστρέφετε. Τὸ πλοῦτος παρέρχεται καὶ ἡ δόξα ἀπόλλυται· τὸ κάλλος μαραίνεται καὶ πάντα ἀλλάσσονται, καὶ ὡς καπνὸς ἀπόλλυνται, καὶ ὡς σκιά παράγουσι, καὶ ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξαλείφονται. Διὰ τοῦτο ἔλεγεν ὁ Σολομών, ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης. Διὰ τοῦτο καὶ Δαυῖδ ἔψαλλε λέγων· ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν μάτην ταράσσεται. Ὅντως γὰρ μάτην ταράσσονται οἱ τὰ τοῦ παρόντος βίου πράγματα ἀγαπῶντες. Ὅντως μάτην ταράσσονται, μάτην θορυβοῦνται, μάτην χειμάζονται, ἐπισυνάγοντες καὶ θησαυρίζοντες τὰ μετ' ὀλίγον ἀπολλύμενα, ἅπερ λαβεῖν μεθ' 404 ἑαυτῶν οὐ δύνανται· ἀλλὰ πάντα καταλιμπάνοντες, γυμνοὶ ὡς ἐγεννήθημεν πρὸς τὸν φοβερὸν κριτὴν πορευόμεθα· καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς, οὓς συνήξαμεν, ἀπολείποντες, γυμνοί, ἔλεεινοί, σκυθρωποί, σκοτεινοί, συντετριμμένοι, τεταπεινωμένοι, τετραηλισμένοι, ἔκφοβοι, ἔντρομοι, κατηφεῖς, ὀδυνηροί, εἰς γῆν τὸ πρόσωπον ἔχοντες, καὶ τοῦτο μετ' αἰσχύνης καλύπτοντες, οὕτω πορευόμεθα, οὕτω παριστάμεθα, οὕτως ἀνιστάμεθα εἰς ἐκεῖνο τὸ μέγα, εἰς ἐκεῖνο τὸ φρικτόν, τὸ ἀπροσώποληπτον, τὸ ἀδωροδόκητον, τὸ ἀκατάληπτον δικαστήριον. Ὅπου οἱ Ἄγγελοι τρέμουσιν· ὅπου ὁ ποταμὸς τοῦ πυρὸς τοῦ ἀσβέστου· ὅπου ὁ ἀνήμερος σκώληξ· ὅπου τὸ ἀφώτιστον σκότος· ὅπου ὁ ἀθέρμαντος τάρταρος· ὅπου ὁ ἀσίγητος βρυγμὸς καὶ ὀδυρμὸς τῶν ὀδόντων· ὅπου τὸ ἀκατάπαυστον δάκρυον· ὅπου οἱ ἀσίγητοι στεναγμοί· ὅπου τὸ ἀπαράμυθον πένθος· ὅπου οὐκ ἔστι γέλως, ἀλλὰ θρήνος· ὅπου οὐκ ἔστι φθόγγος, ἀλλὰ τρόμος· ὅπου οὐκ ἔστι χαρμονή, ἀλλὰ στεναγμός· ὅπου οὐκ ἔστι τρυφή, ἀλλὰ κρίσις. Φοβερὸν ὄντως τὸ ἀκοῦσαι, φοβερὸν καὶ τὸ ἰδέσθαι πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐξαίφνης ἀνισταμένην καὶ συναγομένην καὶ κολαζομένην καὶ ἀπολογουμένην ὑπὲρ λόγων, ὑπὲρ ἔργων, 405 ὑπὲρ ἐνθυμημάτων· ὑπὲρ τῶν ἐν νυκτί, ὑπὲρ τῶν ἐν ἡμέρᾳ, ὧν ἤμαρτε. Μέγας φόβος τότε, ἀδελφοί· μέγας τρόμος, μεγάλη ἀνάγκη ἢ γενομένη τότε, οἷα οὐδέποτε ἐγένετο, οὐδὲ γένηται ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· ὅτε οἱ Ἄγγελοι προτρέχουσιν· αἱ σάλπιγγες βοῶσι· τὰ ἄστρα πίπτουσιν· ὁ ἥλιος σκοτίζεται· οἱ οὐρανοὶ εἰλίσσονται· ἡ γῆ πᾶσα σαλεύεται· αἱ δυνάμεις προτρέχουσιν· τὰ Σεραφεῖμ βοῶσι· τὰ Χερουβεῖμ σείονται· τὰ ἄνω, τὰ κάτω, τὰ ἐπίγεια, τὰ καταχθόνια ταράσσονται καὶ σαλεύονται· τὰ μνημεῖα ἀνοίγονται· τὰ σώματα συνάγονται· τὰ κριτήρια εὐτρεπίζονται. Πολὺς ὁ φόβος· ἀδιήγητος ὁ τρόμος· ἀνερμήνευτος ἢ ἀνάγκη, ἢ τότε γινομένη· μέγας ὁ χειμῶν ἐκεῖνος, μέγας ὁ κλύδων· χαλεπὴ ἢ περίστασις· ἀκατάληπτος ὁ θόρυβος· μέγας ὁ ὄλολυγμός. Ἀκούσωμεν τοῦ Δανιὴλ λέγοντος· ἐθεώρουν ἐν ὄραματι τῆς νυκτός, ἕως οὗ θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισεν· ὁ θρόνος αὐτοῦ φλόξ πυρός· οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγων· ποταμὸς πυρὸς ἔστηκεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ· χίλια χιλιάδες παρεστήκεσαν αὐτῷ· καὶ μύρια μυριάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ· κριτήριον ἐκάθισεν, καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν. Ἐφριξε τὸ πνεῦμά μου, ἐγὼ Δανιὴλ ἰδὼν, 406 καὶ αἱ ὀράσεις τῆς κεφαλῆς μου συνετάρασσόν με. Βαβαί· ὁ προφήτης τὸ ὄραμα τῆς μελλούσης κρίσεως ἰδὼν ἐφοβήθη, καὶ ἔφριξε. Καὶ τί ἄρα ἡμεῖς μέλλωμεν ὑπομένειν, ὅταν εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα εἰσέλθωμεν; Ὅταν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν παριστάμεθα γυμνοί, καὶ τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν ἐπὶ τοῦ τραχήλου πᾶσι δεικνύοντες; Τότε τῶν βλασφημῶν αἱ γλῶσσαι φλογίζονται διηνεκῶς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ δροσίζων. Τότε τῶν καταλαλούντων οἱ ὀδόντες ὑπὸ τῶν ἀποτόμων ἀγγέλων συντριβονται. Τότε τῶν

φλυάρων τὰ στόματα ἐκφράσσονται ὑπὸ πυρός. Τότε τῶν φιλαργύρων αἱ χεῖρες κρεμύμεναι τρέμουσι καὶ ξεόμεναι ὀδυνῶνται. Τότε οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν διανευόντων ἐξορύσσονται ἀνελεημόνως. Ποῦ τότε γονεῖς, ποῦ ἀδελφοί, ποῦ πατήρ, ποῦ μήτηρ, ποῦ φίλος, ποῦ γείτων, ποῦ ἢ τῶν βασιλέων φαντασία, ποῦ ἢ τῶν ἀρχόντων ἐξουσία, ποῦ ἢ τυραννίς, ποῦ ἢ τῶν δικαστῶν ὑπερηφανία; Ποῦ τότε οἱ δοῦλοι, ποῦ αἱ δουλίδες, ποῦ ὁ καλλωπισμὸς τῶν ἱματίων, ποῦ τὰ λαμπρὰ ὑποδήματα, ποῦ αἱ κο 407 σμήσεις τῶν δακτύλων, ποῦ τὰ σηρικά, ποῦ τὰ βύσσινα, ποῦ τὰ κλέη, ποῦ ἢ φαντασία τοῦ χρυσοῦ, ποῦ ὁ κτύπος τοῦ ἀργύρου, ποῦ ἢ τρυφή, ποῦ ὁ οἶνος ὁ πολὺς, ποῦ οἱ ἵπποι, ποῦ οἱ παράδεισοι, ποῦ αἱ οἰκίαι αἱ κεκοσμημέναι καὶ κεκονιαμέναι, ποῦ τὰ μάταια καπνίσματα, ποῦ οἱ φυλαττόμενοι θησαυροί, ποῦ αἱ κεκοσμημέναι κλῖναι; Ποῦ οἱ παρορῶντες τοὺς πένητας καὶ ὡς ἀθάνατοι διακείμενοι· ποῦ οἱ ὄνειδίζοντες τοὺς πτωχοὺς· ποῦ οἱ παραβλέποντες τοὺς ἐν ἀνάγκαις· ποῦ οἱ νομίζοντες σοφοὶ εἶναι· ποῦ οἱ μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν τὸν οἶνον πίνοντες, καὶ σπαταλῶντες· ποῦ οἱ διαπαντὸς γελῶντες καὶ τοὺς εὐλαβεῖς ἐκμυκτηρίζοντες· ποῦ οἱ τοὺς δούλους καταπονοῦντες καὶ τὸν φόβον Κυρίου καταφρονοῦντες· ποῦ οἱ βδελυσσόμενοι τὴν θεοσέβειαν; Ποῦ εἰσὶν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ οἱ ἀπιστοῦντες τῇ κολάσει, καὶ ὡς ἀθάνατοι διακείμενοι; Ποῦ εἰσὶν οἱ λέγοντες, φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν; Ποῦ εἰσὶν οἱ λέγοντες, δός μοι τὴν σήμερον, καὶ λάβε τὴν αὔριον; Ποῦ εἰσὶν οἱ λέγοντες, ἀπολαύσωμεν τῶν ὧδε, καὶ περὶ τῶν ἐκεῖ πάλιν βλέπωμεν; Ποῦ εἰσὶν οἱ λέγοντες, φιλάνθρω 408 πὸς ἐστὶν ὁ Θεός, καὶ οὐ κολάζει τοὺς ἀμαρτάνοντας; Ὡ, πόσα μετανοήσουσιν οἱ ταῦτα λέγοντες! Πόσα κόψονται, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐλεῶν αὐτούς! Πόσα στενάζουσι, καὶ οὐδεὶς ὁ λυτρούμενος! Πόσα ἑαυτοὺς κατακόπτοντες εἴπωσιν· οὐαὶ ἡμῖν, ἑαυτοὺς ἐχλευάσαμεν! Ἐδιδασκόμεθα, καὶ οὐ προσείχομεν· ἐνουθετούμεθα, καὶ κατεφρονοῦμεν· διεμαρτύροντο ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐπιστεύομεν· τῶν Γραφῶν ἀκούοντες ἑαυτοὺς ἐπλανῶμεν. Δικαία ἢ κρίσις τοῦ Θεοῦ. Ὅντως ἀξίως καὶ δικαίως κολαζόμεθα. Ὅντως ὧν ἐπράξαμεν, ἀπολαμβάνομεν. Οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι διὰ πρόσκαιρον ἡδονὴν καὶ ἀκάθαρτον βασανίζομεθα. Διὰ μικρὸν χρόνον ἀμελήσαντες τῷ αἰωνίῳ πυρὶ καταδικαζόμεθα· διὰ δόξαν μικρὰν καὶ ἀπάνθρωπον, τῆς ἀληθοῦς δόξης ἐξεπέσαμεν· διὰ μικρὰν τρυφήν τῆς τοῦ παραδείσου τρυφῆς ἐστερήθημεν· διὰ πλοῦτον ἀπολλύμενον τοῦ πλούτου τῆς βασιλείας ἐξεπέσαμεν. Ἐν τῷ ματαίῳ αἰῶνι ἡμεῖς ἀπηλαύσαμεν, ἀλλ' ἐν αὐτῷ οἱ μὴ ἀπολαύσαντες εὐφραίνονται νῦν· οἱ νηστεύσαντες τρυφῶσιν· οἱ ἀγνίσαντες ἑαυτοὺς εἰς τὸν οὐράνιον νυμφῶνα χορεύουσιν· οἱ κλαύσαντες μικρὸν, αἰωνίως ἀγάλλονται· οἱ καταφρονήσαντες τῶν ἐπιγείων, ἀπέ 409 λαβον τὰ οὐράνια. Μόνοι δὲ ἡμεῖς οἱ ἄθλιοι τῇ κολάσει ἀξίως παρεδόθημεν. Καὶ νῦν κρᾶζομεν, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ σῶζων. Ἴνα μὴ οὖν καὶ ἡμεῖς μετ' ἐκείνων τῶν ἀφρόνων τὰ τοιαῦτα ῥήματα ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι εἴπωμεν, δεῦτε προφθάσωμεν τὸ ἑαυτῶν τέλος· προλάβωμεν τὸν κλέπτην τῶν ψυχῶν ἡμῶν· δράμωμεν, ὡς καιρὸν ἔχομεν· στενάξωμεν, μετανοήσωμεν, ἐξυπνισθῶμεν, παρακαλῶ, ἐκ τοῦ ὕπνου τῆς ῥαθυμίας ἡμῶν, ἐκ τοῦ βάρους τῆς ἀμελείας· ὑψώσωμεν χεῖρας πρὸς τὸν δυνάμενον σῶσαι, καὶ εἴπωμεν· Ἰησοῦ Χριστέ, σῶσον, ἀπολλύμεθα. Σπεύσωμεν μόνον πρὶν ὁ ἥλιος δύσει, πρὶν ἢ θύρα ἀποκλεισθῆ. Ἐπὰν ἢ νύξ καταλάβῃ, οὐδεὶς ἐργάζεται· ἐπὰν ἢ πανήγυρις τοῦ βίου λυθῆ, οὐδεὶς πραγματεύεται· ἐπὰν τὸ θέατρον λυθῆ, οὐδεὶς στεφανοῦται, οὐδεὶς ἀγωνίζεται, οὐδεὶς πυκτεύει. Διὸ παρακαλῶ, δράμωμεν· δρόμου γὰρ χρεία, ἀδελφοί, καὶ δρόμου σφοδροῦ, ἵνα φθάσωμεν, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς κρούσαντες ἀκούσωμεν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. Ὁξυποδήσωμεν, αἰδεσθῶμεν! Πόσα τὸν Δεσπότην ἀτιμάζομεν; Πόσα τὸν εὐεργέτην παροξύνομεν; Αὐ 410 τὸς εὐεργετεῖ, καὶ ἡμεῖς καθεκᾶστην ἀγνοοῦμεν· αὐτὸς οἰκτεῖρει, καὶ ἡμεῖς ἀθετοῦμεν· αὐτὸς τρέφει, σκέπει, προνοεῖται, καὶ ἡμεῖς καθ' ἐκάστην ἡμέραν τὰς αὐτοῦ ἐντολὰς παραβαίνοντες οὐκ αἰσχυρόμεθα.

Αἰσχυρθῶμεν λοιπόν· ὁ γὰρ καιρὸς ἤγγικε καὶ ἡ ἡμέρα ἔφθασε· καὶ δεῖ ἡμᾶς λόγον αὐτῷ δοῦναι δι' ὅλου τοῦ βίου ἡμῶν. Παυσώμεθα λοιπὸν τῆς ἀμέτρου τρυφῆς τοῦ αἰσχροῦ γέλωτος, ἵνα μὴ κλαύσωμεν πικρῶς. Παυσώμεθα λοιπὸν τοὺς ἀδελφοὺς λοιδοροῦντες, ἀδικοῦντες, μισοῦντες. Παυσώμεθα θησαυρίζοντες, σπαταλῶντες, πορνεύοντες. Σχολάσωμεν ταῖς προσευχαῖς, ταῖς δεήσεσι, ταῖς νηστείαις, ταῖς μετανοίαις, καὶ ἐπιδειξώμεθα βίον νέον ἐνηλλαγμένον. Ἐξομολογησώμεθα, ἐπιστρέψωμεν, ἀδελφοί· ἐπιστροφῆς γὰρ καιρὸς. Μετανοήσωμεν· μετανοίας γὰρ ὁ καιρὸς καὶ δακρύων πολλῶν. Δείξωμεν Θεῷ μετάνοιαν ἐμμέριμον, καὶ κρίσεως ἡμέραν μεμελετημένην, καὶ ἀμαρτίαν λοιπὸν παρ' ἡμῶν μεμισημένην, γνώμην δὲ διορθουμένην. Πονέσωμεν, παρακαλῶ, ὧδε μικρόν, ἵνα μὴ κολασθῶμεν ἐκεῖ πολύ. Ἀγωνισώμεθα προσκαίρως, ἵνα μὴ βασανισθῶμεν αἰωνίως. Ὁ χρόνος βραχύς, ἡ 411 δὲ κρίσις μακρά. Καὶ τὸ τέλος ἐγγύς. Ὁ φόβος πολὺς, καὶ ὁ λύων οὐδεὶς· ζητήσῃ γὰρ τὸν καιρὸν ἕκαστος, ὃν κακῶς ἔδαπάνησε, καὶ οὐχ εὐρήσει. Οὐαὶ τῷ ἀμελοῦντι, ὅτι ζητήσῃ σταγόνα ὕδατος φλεγόμενος, καὶ οὐχ εὐρήσει. Οὐαὶ τῷ ἀπιστοῦντι, ὅτι αἰωνίως κολάζεται. Οὐαὶ τῷ μὴ μετανοοῦντι, ὅτι πρὸς αὐστήριον κριτὴν ἀπέρχεται. Οὐαὶ τῷ μὴ τρέχοντι, ὅτι πρὸς ἀποτόμους ἀγγέλους παραδίδοται. Χρυσὸν ὁ ἀπόλλων εὐρίσκει ἄλλον· χρόνον ὁ ἀπόλλων, ἀδελφοί μου, οὐχ εὐρίσκει ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ. Λοιπὸν μὴ φεισώμεθα τῶν ἑαυτῶν σωμάτων, ἀλλ' αὐτὰ κατατρίψωμεν, ἐπειδὴ μακάριοι οἱ πενθοῦντες, οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες· τὸ γὰρ σῶμα πηλὸς ἐστὶ καὶ ἐλεύσεται ὥρα καὶ ἡμέρα φοβερὰ καὶ πονηρὰ καὶ ἀπαρατήρητος· καὶ εἰς γῆν ἢ γῆ πορεύσεται, καὶ ἡ κόνις πάλιν κόνις γίνεται. Νήψωμεν, δυσωπῶ, ὀδοιπορήσωμεν, ἀνανήψωμεν· ἐλεύσεται γὰρ ὥρα, καὶ πάντως ἐλεύσεται. Μὴ ἑαυτοὺς ἀπατήσωμεν· εἴτα καὶ τρυφῶμεν· εἴτα καὶ πλουτῶμεν πεντήκοντα ἔτη 412 ἢ καὶ ἑκατόν· καὶ μετὰ τοῦτο γῆρας· καὶ μετὰ τοῦτο τί; Ἀδυναμία. Καὶ μετὰ ταύτην ἡ φρικτὴ ἐκείνη ὥρα ἢ παρὰ πάντων προσδοκωμένη καὶ φριττομένη, καὶ ἀμελουμένη. Μέγα δέ ἐστιν ἰδεῖν ψυχὴν χωριζομένην ἐκ τοῦ σώματος. Μεγάλῃ ὥρα τῆς ἀνάγκης ἐκείνης· ὅταν ἡ φωνὴ κρατηθῆσεται· ὅταν ἡ γλῶσσα τὸν λόγον εἰπεῖν καθαρὸν οὐ δύναται. Εἴτα στρέφομεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὧδε καὶ ὧδε συνεχῶς, καὶ τοὺς παρεστῶτας ἡμῖν φίλους ἢ ἀδελφοὺς οὐ γνωρίζομεν· εἰ τάχα καὶ γνωρίσωμεν, πρὸς αὐτοὺς φθέγγασθαι οὐ δύναμεθα. Τὰ τέκνα ὀδυρόμενα καὶ δακρύνοντα βλέπομεν, καὶ τὸν πόνον τοῦτον ἔχοντες πορευόμεθα. Ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ οὐκ ἔστι μέριμνα πράξεων, οὐδὲ φίλων, οὐδὲ ἄλλη φροντίς συνέχει ἡμᾶς, εἰ μὴ τῶν ἡμετέρων παραπτωμάτων, καὶ πῶς ἀπαντήσωμεν τῷ κριτῇ, καὶ ὁποῖαν ἄρα ἀπολογίαν εἴπωμεν, καὶ ποῖαν ἄφρουν λάβωμεν, καὶ ποῖος ἄρα τόπος δέξεται ἡμᾶς. Εἴτα ὡς ταῦτα ἐνθυμούμεθα, ἐξαίφνης ἐφίστανται ἡμῖν Ἄγγελοι ἀπότομοι παρὰ Θεοῦ ἀπεσταλμένοι. Τότε ἡμεῖς τούτους θεωροῦντες, καὶ τὴν ἐπιδημίαν αὐτῶν φρίζαντες, ἐὰν ἄρα ἀνευτρέπιστοι εὐρεθῶμεν, πῶς μέλλομεν ταράσσεσθαι, καὶ τῆς κλίνης φεύγειν δοκιμάζοντες, 413 μὴ δυνάμενοι δέ; Τότε προσέχομεν πρὸς αὐτοὺς ἐλεεινοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ στυγνῷ προσώπῳ, παρακαλοῦντες, δυσωποῦντες, γονυπετοῦντες, ἱκετεύοντες, βοῶντες· ἐλεήσατε ἡμᾶς, φιλάνθρωποι ἅγιοι Ἄγγελοι, λέγοντες, ἐλεήσατε ἡμᾶς. Μὴ με ἄκαρπον καὶ ἀκάθαρτον πρὸς τὸν Κτίστην ἀπενέγκατε. Μὴ με ἀμαρτωλὸν τοῦ σώματος χωρίσητε. Μὴ, δέομαι καὶ δυσωπῶ. Ἐάσατέ με ὀλίγον χρόνον μετανοῆσαι, στενάξαι, πενθῆσαι, ἐλεημοσύνας ποιῆσαι. Δυσωπῶ, δυσωπήθητε, ἐπειδὴ κακῶς τὸν ἑμαυτοῦ βίον ἔδαπάνησα καὶ ἀνήλωσα. Ταῦτα παρ' ἡμῶν ἀκούοντες οἱ Ἄγγελοι λέγουσι πρὸς ἡμᾶς· ὦ ψυχὴ ἐλεεινὴ, ὦ ψυχὴ ταπεινὴ, πάσας τὰς ἡμέρας σου ἐν ἀμελείᾳ ἔζησας, καὶ ἄρτι μετανοῆσαι θέλεις; ὦ ψυχὴ, λοιπὸν ὁ ἥλιος ἔδυσσε, λοιπὸν ὁ χρόνος σου τετέλεσται. Ἡ ἐκκοπή ἔφθασεν. Ὁ Θεὸς ἐκέλευσεν, ἀθλία ψυχὴ, ἐξελθεῖν σε ἐν πύλαις αἰωνίοις κατὰ τὰς πράξεις σου. Οὐκ ἔστι σοι λοιπὸν ἐλπίς· οὐκ ἔστι σοι λοιπὸν σωτηρία, ἀλλ' αἰώνιος τιμωρία. Ταῦτα ἀκούοντες καὶ πιστεύοντες ἀληθινά, καὶ οὐ

μύθους, ἀγωνισώμεθα πρὸ τῆς ὥρας ἐκείνης εὐτρεπισμένοι εἶναι, κὰν ἐν συνηθείᾳ ἐν ἀμαρτίαις ἐσμέν, ἀλλὰ ἀνακόψωμεν ταῖς μετανοίαις. Μὴ πλανη 414 θῶμεν, ἀδελφοί· κρίσις ἐστὶ καὶ κόλασις αἰώνιος, καὶ πῦρ ἄσβεστον, καὶ σκώληξ ἀτέλευτος, καὶ σκότος ἐξώτερον, καὶ τάρταρος, καὶ βρυγμὸς ὀδόντων, καὶ κλαυθμὸς, ὡς ὁ Κύριος ἐν Εὐαγγελίοις ὄλων τούτων ἐμνημόνευσε, καὶ οὐ ψεύδεται· ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Διὸ φοβηθῶμεν καὶ φρίξωμεν πάντες οἱ ἐν ἀμαρτίαις ζήσαντες, καὶ σπουδάσωμεν μετὰ τῶν Ἁγίων συναριθμηθῆναι διὰ τῆς μετανοίας. Μὴ εἴποις μοι, ἔκλεψα, ἐφόνευσα, καὶ οὐ δέχεταιί με ὁ Θεός· ἐπόρνευσα, καὶ οὐκ ἀκούει μου ὁ Θεός. Μηδὲν τοιοῦτον εἴποις· δέχεταιί πάντας· ὡς τὸν ληστήν, ὡς τὴν πόρνην, ὡς τὸν τελώνην. Μόνον μὴ ἀφυπνώσωμεν, παρακαλῶ, μὴ ῥαθυμήσωμεν κρούοντες διὰ μετανοίας καὶ λέγοντες· ἄνοιξον ἡμῖν, Δέσποτα, ἄνοιξον ἡμῖν ἀναξίως τοῖς ταπεινοῖς καὶ ἀμαρτωλοῖς διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. Μὴ κλείσης· δυσωπήθητι. Μὴ στέρησῃς ἡμᾶς τοῦ ἐλέους σου, τῆς δόξης σου, τῆς βασιλείας σου· σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν τῶν πτωχῶν καὶ ἀπηλπισμένων, καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.